

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Jeppa Larsson och Jeppa Ohlsson.

Östra Skrävlinge, Husie socken.

Följande folkminnen från Husie socken äro upptecknade den 25 juli 1922 dels efter 96-årige Jeppa Larsson och dels efter 86-årige Jeppa Ohlsson. Av dessa var Jeppa Larsson socknens äldsta invånare. Han var född i Östra Skrävlinge 1826 och hade haft en gård därstädes (å n:r 4). Vid mitt besök bodde han hos en son, även han f.d. lantbrukare, i ett hus i Ö. Skrävlinge, invid Hohögs station (uppkallad efter "Hohöjana", tre stora åtthögar i Ö. Skrävlinge). Jeppa Larsson omtalade att han hade en granne, som churul han var något yngre, kunde berätta mycket mera än han. "Men här bor en man här borte, han har pratad om mied skit för mej". - Emellertid fick Jeppa Larsson just denna eftermiddag besök av honom. Det var f.d. sockenskräddaren Jeppa Ohlsson, född i Kvarnby i samma socken 1836 och nu bosatt i Östra Skrävlinge. Här följa nu deras berättelser, först Jeppa Larssons och därefter Jeppa Ohlssons.

Båda dessa åldringar hade gått bort före årets slut; Jeppa Ohlsson dog den 20 oktober 1922 och Jeppa Larsson den 29 december.

2.

Jeppa Larssons berättelser.

Om Hohögs-backarna.

1)

Hohöja-vären han hadde sitt tehål där i Hohöja-backane. De va min halbrör, Jins Tuasen, han hadde vad i Malme. Å Hohöja-vären gick i fylle me han. Tuasen han va så rädd så han tore ente si itt or. Lant om länje så forsvant vären.

Där va mien dållihed i Hohöja-backana för i tiden.

3)

En man bode där ute ve Tillesborg. Han hadde vad i Malme sta, köranes, å kom där ute ve Hohöja-backana. Å där fick han en stor fisk i vagnen, å skulle köra himm. Å när han kom himm, så rände öjen pannan imod porten. Å tagstolen flö å över porten, å fisken forsvant.

5)

Om Frillingehöj.

Ja där va en kvinja där bode tätt imenn. Hon hadde en sän som lu där oppe. Där lå så många spånor oppe å han sa te sin mor ad där lå så många spånor. Å de va pänja di hadde lajd ud. Där bode troll onger näen. Vi så dom ente ellans, men varinda jul visa di si.

1) Vär = vädur, bagge. Å vissa orter funnos spök-

stalter i form av en "vär". 2) Följe. 3) Ett värdshus i Ö. Skrävlinge. 4) Öken, hästarna. 5) En ättehög i S. Sallérup, intill Ö. Skrävlinge. 6) Lopp, sprang. 7)"Under nedan"

LUND S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Maj-sjungning och pingsgille.

Ja va me itt par gånga å sjong maj, de brute di
mied för. Så satte di en käpp i taged, när di hadde om-
krinjskytt.
1)
2)

Men de va ente fören pinjesdana vi hadde gilled.

Di gick å samla sammen en farli hov me ägg å smör å brö-
kagor. Så hadde vi itt präktet kalas pinjesdana me panne-
kaga å äggakaga. Vi sypp va vi tållde å många ble folla.

Jeppe Ohlssons berättelser.

Om gille förr i tiden.

Ja gickj omkrinj å ba te gilles för i tiden. Å ja hadde
en läxa som ja skolle si udenad å ja skolle si här mied
di skolle ha me si i förninj. Di va vårslösa ve gille
för i tiden. Di fickj så mied gästorna så de vara i
flere da. Di hadde kårra me si där va stej å kagor
å gröd å fisk. Å när di hadde brållopp ellor begravninj
så vara de i en toltre da å di sypp så di ble så fola.

1) brukade 2) "omkring-skött" d.v.s. fått
färdigt. 3) säga utan till, näml. bjudningsformuläret.

Vilsegående.

Ja har vad vilse en gång å de va de himskaste
 ja har vad ude for. Ja arbejta hos en som hidde Kristen
 1) Nelsen po Skammarp. Å de va en ettermiddag gick te
 Lilla Möllebarja. Å vi sad rätt te pass te de ble mårrt.
 2)
 Så skolle ja gå dit å kvinjan sa: "Äjta di nu så du ente
 bler vilse."

Där va en vall som gick ifrå Skammarp te Lilla
 3) Möllebarja å ja gick lia ad. "I fall ad du bler vilse,
 så kom ihu ad du ble varnad," hadde kvinjan sajd.
 4)
 Å när ja kom te Ramms mosse så gick ja över en
 5) gråv å den kom ja präktet över. Men sin så va där bärre
 vann å skog så man ente så anned. Å sin kom ja inj i ett
 bedesticke där bedorna va så höja så di räjte opp te ong
 onger armania. Te sist kom ja te Lilla Möllebarja, men de
 7)
 va en tråki mars å ta.

I) gård i Bara socken, Bara härad. 2) mörkt.

3) danska lige ad : alldeles utaftor. 4) en mosse
 mellan Bara och Mölleberga. 5) grop, dike. 6) bara.

7) marsch, promenad.

Besättelsen i Sallerup.

Men i Sallorp där va en man som bode å hadde tre sånor. Å den ällste sånen ble forkidd å en on ande.

Så ve. it tegfälle han ente va ve sina folla sinne - de hände si en maren ad han va ude å spasera i trädgåren å faren hörde ad han prata, å gick te fynstrored å hörde ad sånen sa te den onde anden: "Ja vidd ente va ja har gjort, for du ska plåga mi så?" - "Ja kan ente gjårra nåd anned än plåga di." - "Men du kan väl si mi va ja ska gjårra for å ble fri?" - "Jo om din far hjälpor di", sa anden. "Om du lior po goled när ja kommor po di, å din far kommor å spyttar di i halsen å sior "Tvi skäms di", så floktar ja ongan".

Å faren gjore ded - å de han hadde ståd å hört po va di sa - å sin ble han fri.

Så hände de en tid daretton ad där kom två ängla te hans säng å den ene va vid å den andre va svårt. Å den vide ängelen kom te å kri me den svårte å to väl po han å sa te han: "Å nu kan du resa närr te din mostor i Grönby".
1) kriga, strida. 2) ner. 3) Grönby, i Vemmenhögs härad.

6.

Tröskning i Tullstorp.

1)

De va te Annors Ols i Tullstorp, där va åta tåskemän å task. Å när di hadde gåd därifrå så task de lia väl. Å han to en å tåskemännen me si å gickj did. Di trode jo fyst där va nån som ville ha uttåsked injen kväll. Å han varken hörde eller så nåd så länje han va där, men så fort han gick darifrå, så gick di po lia präktet.

De har gåd litt besynnorlet ti för i varden.

Drängen som försann.

Ja har arbetad hos en kvinja i Tullstorp som va barnfydd i Tyrop. Hom tala om, ad po it ställe oppte så jydde hongen så farlet, å där va en dränj sa: "Vaffor jör hongen så farlet, ja får gå ud å se." Å han gick ud å så, men han kom allri igen.

Men många år ettor så hitte di en schelett i en

5)

mosse.

1) by i S. Sallerup socken. 2) ut-tröskat innan kväll. 3) Tirup, by i Tottarp socken, Bara härad. 4) av jö: skälla. 5) Stället där detta hände var Hjälma-gården i Djurslöv, Tottarp s:n. Upptecknaren har också hört historien där (Se Hans Svenssons berättelser i Folkminnen från Bara härad).

Bäckahästen.

Jeppa Larsson: Då tala mig om bäckahästen, men ja har ente, för min räckning, sitt han. Han fick många påga å ria po si.

Jeppa Ohlsson: Där va en kvinja som ja prata me många gånga sin. Å hon va udkonderad te å harra maren-¹⁾. Å när hon kommor ud så ville bäckahästen va me å harra. "Ja du kan få va me", å hon spände han färr å satte bisseled po. Når solen han sto opp så fickj hon hän ente te å gå länjor å to bisseled å, så forsvant han me desamma.

Kyrke-grimen.

Di sa kjärkegrimen han lå onger klockan i tornet, men han hörde ja ente nåd tales om ellens.

Varulven.

Så va har jo vårula. Ja va helt liden, men ja kommor ihu ja har sitt en. Han va lij en hong precis å han lu po tre ben.

1) "harva morgonmål" d.v.s. harva under morgontimmarna.

Lunda stad.

1) Longa sta har nåd ännast närr te broen ve Höjebromölla.
 De e en gammal sägen, ad när Kristus lo si föda, så sto
 både Long å Skanör i gröda.

Högarna vid Bulltofta.

Men så ska här jo ha led höja här ude ve Boll-
 tofta, tre höja po ra. Å di sior där ska va en fasli
 hov pänja närr-gravd i en å di.

Minnen från året 1848.

Jeppa Larsson: Här lå en farli hov injkvarterinj,
 där va så mied' krisfolk.

Jeppa Ohlsson: Då tjente vi i gåré sammen, Jeppa
 Larsen å ja. De va attanhondrafärtiåta. Dar va en
 sjarsant som ovillkorlien ville resa te Kypenhamn å va
 men i kried, där inje, men han fick ente låw for kongen.
 Ja glemmor han dock allri. - "ack om ja fick va me å gå
i spitsen for alle sammen!"

- 1) ända ner. 2) gård i Knästorp socken, $\frac{1}{4}$ mil
 söder om Lund. Traditionen finnes också i Knästorp.
 3) Bulltofta, by i V. Skrävlinge socken.

S. Kaus
Dixi
Accm 90259-109. *Augem. Ingelst. 9.*
**LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV**
Uppr. Olofsson *Officer*

1923-2-13

Hans Andersson,

Rosengård, V. Skrävlinge socken.

Hans Andersson, mångårig trotjänare på den stora egendomen Rosengård i Västra Skrävlinge socken utanför Malmö, är född i Östra Grevie (den sydligaste socknen i häradet) 1847. Från 1870 har han varit i tjänst hos familjen Kockum på Rosengård, där han nu förestår magasinet. Ämnen för hans berättelser äro dels ifrån hans nuvarande vistelseort, dels ifrån hans födelseort och trakten där-omkring. Uppteckningarna gjordes den 21 Augusti 1923.

Sten i ett tremarkaskäl.

(Ägarinnorna till Rosengård, fröknarna Kockum, hade omtalat att i tremarkaskälet mellan Malmö stads område, Östra och Västra Skrävlinge hade stått en "missdådaresten" under vilken ett fruntimmer var begravet. Stenen var nu flyttad till Rosengårdens park för att räddas från förstörelse. På förfrågan om denna sten meddelade Hans Andersson följande.)

Dar e en klockere-jor ve Hågenstorps-skäled. Å

1) Håkanstorp, gård på Malmö stads område.

10.

där sto en sten som di nu har satt här i parken. Där va en gammal kvinge som hidde Sissa, å hon sa ad där var ett fruentimmer som va begravd där. Å ingen ville sätte si där po stenen.

Pengar gömda i Västra Skrävlinge.

Di har prated om, sin ja kom hid, ad dar skolle va pänje begravde i Lyckjan här hide näenom kjärkan. Där va en man som hidde Nels Rasmossen, han hadde sitt nad
2) skinn där. Å han ble så vilse så han hadde när ente kom
4) med himm igen. De va näenom kjärken, där har gårane leed
föör i tiden.

Om Bolmers högar.

(Tre ätbehögar å Mellan-Grevie n:r 2.)

Når jag va påg, så sa di ad höjane sto po fira
pelere juleaftan. Å trollen ve Bolmers höje di dansede
å spillede om julane.

Där ve Bolmers höje, di trollen hadde en piva å blåste
blåste i. Å där va en dräng hadde tad den ifrå dom. Å
5) trollen ville ta han. Men han re tvart över sticked, men

1) nedanom. 2) sken. 3) nära, nästan. 4) legat.
5) stycket, d.v.s. åkern.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

trollen hadde ente låw te de, di skolle gå övor alle
fårane å konne ente fånge han. - Om de kan äge nân
grong, såddent.

Trollen di va i byer å hus å ville låne grisslor
for di skolle baga. Så la di ud brö te di som di hadde
lånt töjed å. Å om där va nân som ville lägge opp itt
brö eller två te trollen, så la di fire eller fäm igen.
Folk va jo så rädde, så di visste ente va di skolle járre,
for di skolle få va i fridd.

2)

Trollen i Arrie.

Jo i Arrie där va jo så mied me danser. Så kom
trollen ti dom å ville danse. Di va rent flade i ryjen.
Å där va en dräng, som hadde spruded vann po dom, å han
ble rent limmelös. De va i Arrie, de ja. Dränje å töser
di hadde jo titt danser. Å där ble allri nân enihed
mellan dom etter den betan. Där ble allti slavsmål å
kiv å allo.

3)

Månstorps gavlar.

Där va onderjordiske gånge frå di gavlane te
Klägorp.

1) tyget, sakerna. 2) denna sägen om trollens hämnd
på gilleslagen i Arrie är mycket utbredd i häradet.
3) "Månstorpe gavle" el. Månstorpe gövle, folklig benämning
på ruinen av Månstorps slott i V. Ingelstad s:n, Oxie h:d.

Stenar kastas mot Hvellinge kyrka.

I Hvellinge där lier i en damm, mitt färr en går,
 två store stena. Å di påstår ad där va jättefolk som hadde slad
 hadde slad dom did å imod kjärketorned, men di ble i dam-
 men. Di tälde jo ente dette harre ringaned. De talde
 folk om, när ja tjente där närr. 1)

Stejlarpe-Jeppan.

Å ja tjente po itt ställe. Där va nám di kalle
 for Stejlarpe-Jeppan, å ja hörde tales om dette harne. Å
 ja skolle rie ud itt ärane, å ja re fel å hadde närr ente
 kommed rätt igen.

Å ja hadde en farbror som ville träffa Stejlarpe-
 Jeppan. Å han mötte han, å to sine tag me han, å ble nästen
 rent fordarved.

Om såningstiden.

Di snakke om för, di skolle ente så, fören frokte-
 tråne di blomme. Då skolle studanestå onger tråne å di
 fick ente så, fören di ble rent folle me blommor, när di
 sto onger tråne. Di hadde så många sorters ställningar
 färr si. 2)

1) "Stejlarpe-Jeppan" eller "Stejlorpe-Jeppen"
 var en spökgestalt som vid nattetid ofredade folk i
 Steglarp, Fuglie s:n, Skytts härad. (Jfr Mor Anderssons be-
 rättelser ifrån Skytts härad). 2) "ställningar" d.v.s.
 anordningar.

Lars Åkesson.

Hindby, Fosie socken.

Arbetaren Lars Åkesson är en av Fosie sockens äldsta invånare, född i Hindby 1840. Följande är upptecknat där den 22 juli 1922. +1927.

Trollen i Arrie.

I Arrie där va troll. Där va två fruentimmor som gick me po alla dansor som drängane ställde te.

Å där va gåd en grissla itu for dom, å den lå ude po backen. Å där va en dräng ude å körde å han så den å laga den. Å han körde opp ad backen. Å när han då kom igen så lå där itt par stora smörmada te han, som di skolle muda han te å komma närr te dom.
1)

Ve Glostorps, utanom byen, där liggor en sten som e stor. Å den hadde trollen i Arriebackane tad å slad imod kjårkan, men den räjte ente did.

Trollen i Arrie di reste te sjöen sin, å ble sjötroll i ställed for backatroll.

1) Samma historia berättas om Jiddebjer i Ingelstad (Se Mor Möllers berättelser).

1)

Om Borrebackarna.

Ve Borrebackane där va di som flö i loften. Å där
 2)
 körde en man ifrå Vintrie å kom där ute ve tietiden po
 kvällen. Å där sprant en kvinga ing i backane. Å där kom
 en rianes i loftem te mannen å frågte han om han hadde
 sitt itt fruentimmor. Å han to asta å ettor fruentimmored.
 Å han sa te han, såd han fick ente komma där etter klockan
 ti om kvällane. Men de glemde han, å kom där lia väl, å ble
 dödad.

Om julen förr i tiden.

De va ve julatid, så fick di ente ta ud jyssel po
 helli-dane. Å nabodrängane di snide si ing i stallane å
 3)
 rylla ing mög å di la sillane po koorne. De va lia dant
 4) 5)
 6) ve nyår. Så to di fula å slapp ing i rommen.

"Tridde da jul

7)

Så gemde mor sitt sul

Så fjäre da jul

Sa far te sine påge

8)

di skolle ud å måge

å fick ente sidde där inge å kåge."

9)

1) belägna å n:r 6 Hindby. 2) by i Bunkeflo s:n.
 3) smögo. 4) rullade in gösel. 5) selarna. 6) fåglar.
 I Bunkeflo s:n omtalas också denna jullek, kallad "fly
 fulen ing". 7) sovel. 8) rengöra i stallarna. 9) stirra,
 glo.

Nils Nilsson.

Fosie.

I Fosie fattiggård $\frac{1}{2}$ mil söder om Malmö, som besöktes den 21 juli 1922, bor f.d. byggnadssnickaren Nils Nilsson. Han är född 1842 i V. Ingelstad, Oxie h:d, och har arbetat å olika platser, både "synnerpo" (söderut) och i Malmö-trakten.

Om V. Ingelstads kyrka.

I Ingelsta kjärke där e en fin altertavle. Där e ett par bilder po de altered som drýper me svitt all tid. För så konne man sprinje inj i den kjärken all tid, där va allri lekkt. Å där sprant vi änne tes de va mårrt, å då kom där nån å rawte: "Nu kommer kjarkjegrimen!" å då bar de iväj. Den aller fyste där ble begraven po en kjärre-går, den kalle di fer kjärkegrimen. Ja de va pe di tider.

Om Månstorps gavlar.

Där lier en onderjorisk gång frå MåNSTORPE gavle å lie te Skabersjö. Di gravede en gråw ve itt annexehimmene i Kärstorp å då träffte di po gången.

1) ordet kyrka, nu allmänt kjärke, har i Oxie och Skytts h:d förut uttalats "kjarkje". 2) ända till Skabersjö. Jfr s. 11. 3) grop, dike.

Men ve Månstorpegåren där ska lie en stor rige-
dom i joren. Danskane har rede po här han lier, for di
har jorebågen, men den vill di ente vise for andre. Där
va en gammel skräddare som ville ha rede po här di lå.
Å han va inge i Kypenhamn å ville lese i jorebågen.
Men di sa han måtte betale en å femti for värt bla som
han vände, så han fick ente vidde nåd.

Om Bolmers högar.

(("Byllmers höje")

Byllmers höje, di lier imellan Ystre Grevie å
Mellomgrevie. Ja kom te Byllmers höje en kväll, å ja
ble så vilse där oppe, ja hadde när ente kommed därifrå.

Guldhäst i en åtnehög.

1) 2)

Men närra ve Pilegåren, där ligger en höj tätt
imenn den gården, å där ska varre en goll-häst begraven.
Å de har danskane rede po, här den hästen lier, men di
forbjyder svenskane å ta opp han.

1) nere. 2) Pilegården, i Tygelsjö socken.

Sägner om prästen Bastian Odder i Håslöv.

(År 1879 revs Håslövs gamla kyrka i Skytts härad och därvid förstördes gravkoret där prästen Bastian Odder, +1683, och hans familj vilade. Nedanstående historier äro dels sådana som uppkommit vid detta tillfälle, dels sådana som tidigare berättades om honom. Jfr Nicolovius, Folklivet i Skytts härad, och A.U. Bååths diktcykel "Prästen Sebastian" i Dikter, 1879.)

1)

Håslöv kjärke har ja vad me å böjd, å där hitte vi Basian,^t när vi välte den gamle kjärken. Han lå i harre-
2)
begravninjen å hadde sine klär po: svårte klär å lange
3)
kragstövle å en liden kolli maren-mysse. Di hadde ente
klädd han om, när di begravde han.

Bastian, de va en berykta präst, han kunne gjärre
va han ville. Han va arresterad inge i Kopenhagen, han hadde
vad anförere for att opprór å skolle avlives. Så va där
en prinsesse som va i havenes tillställn å hom kunne ente
få barned fram, men Bastian forlossede hinje. Så ble han
frigiven å ble präst i Håslöv.

1) byggt. 2) "herrebegravningen", "gravkoret".

3) morgomnössa.

Å når kjarken ble vält, så to di opp alle kisterne i harrebegravninjen. Å tiden va balsemerade. Å de va besynnerlet, där va en murerepåg som löggede han i skäjjed å sa: "Du har vad en jävle präst, du". Å när de ble midde, å han gick forbi kjarkemuren, så kom där en sten ud å muren å slo bened tvärt å han.

Dar va en tunnbindere som kyffte en egekiste å styckede itu å gjore små kar å han. Å höje viderbörene di skrev ifrå Stockholm ad di skolle skicke kisterne dit, men de va for sent.

Å Bastians kiste, där va bånnen opprådden, å där måtte ja slå i en ny bånn, for di skolle ha havre i han te hästane i prästegåren. Å där va fire man te å bäre kisten inj i prästegåren. Å om natten ble där en sådden tid! Hästene di slo, å dränjen måtte rymme därifrå. Å di ble komderede te å bäre kisten ud igen, å då konne där en man bäre han ud. Å där konne knafft fire bäre han inj. Å sin ble där ro.

1) bottnen. 2) upprutten.

Å kjärkevärdene di bleerent forvillede å dette
harne - di hidde Pär Tryllsen å Jins Pärsen -- for di
hadde jo git folked låw å bäre si ad som di ville me
prästens tillhörigheder. Å di måtte ha Slågorpe präst
did, å han hålt ett stort tal po **kjärregåren** å sa: "I
ska ente drive spetakel **me kjärkeharden Bastian**, for de
Bastian har gjort **fårr, de gjärr han inu en gång**", sa han.

Där va Tyelse präst körenes en gång å tale me
Bastian, mens Bastian lövde. Å di bråkede po nåd vis.
Så skildes di ad, å Tyelse präst körde **himm**. Men när
han kom te Gessie bæk, så ble han dar. Å dränjen han
sprant tebage te Bastian å sa, ad di konne ente komme
forbi Gessie bæk. Men han sa: "Gå did igen, så kan I köre".
Å de gick bra.

Ja där va månge för, som konne **gjärrevongervark** -
om di va udskickede ifrå **vår Harre**.

Men ja har medel imod kräften, som injen längere
kan utforske. Ja har boted mi säl, men de e en himlighet.

1) Dåvarande kyrkoherden i Slågarp var P.L. Lindsjö,
f. i Tygelsjö ("Tyelse") 1826, d. 1900.

20

Å ja har lest i tingenjerne, ad i Amerike där e
udfasted itt pris po hundre tusen doller te den som
kan bote kräften. Å ja ska skrive te Amerike å an-
mäle mi, där e nân ifrå Malme som ska hjälpe mi å
skrive.

Sic vid sk. ppgl. J. Ingelss 21.
mäl. av 1922-23 M 202
Marna vilan
Mör Möller.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lilla Svedala, V. Kärrstorp socken.

Marna

Mör Möller, hustru till skomakare O. Möller i Västra
Ås 1929.

Kärrstorp, är född därstädes 1844. För någon tid sedan flyttade makarna Möller till en dotter och svärson i Lilla Svedala i samma socken, där de besöktes den 24 aug. 1923.

Trelleborgs kyrka.

Trellebärjs kjärke skolle ha ståd åver syndefloden.
1)

Där låtång oppe i ly-holen, som hadde kommed did då. Ålyver ja, så har di löjed for mej. - Trellebärj, de ska
egentelien hidde "Tre läjens bärj".
2)

Om Jiddebjer, en backe i V. Ingelstad.

Där va troll å bode, å där va en dränj å körde. Å
rätt som de va, kom där en grissle te å lie, å den va brydden. Å me desamme han så den, så lavede han den. Å så
körde han oppad backen å plöjde. Å när han då kom igen, så
kom där en brökage å lå te han. De va ifrå trollen å tack-
samhet for de han hadde laved grisslen.

1) ljudhålen i tornet. 2) "Tre lejons borg" (tillägg
av skom. Möller, som är kommen ifrån Skytts härad). 3) ligga

82.

1)

Trollen i Arriebacken.

Jo så ska han höre en baseralle som hände ve Arrie.

Där e en forfärdeli stor backe som kallas Arriebacken. Så
i forne tider va där fine trolltöser som gick me po danse-
gillene i byen. Å di gick där i månge år. Å så spillde di
öl po dom, å så ble di borte från danserne. Så gjore di så,
ad di fick ingen trevned mer, å di slos å snavsede po
dårres gille.

2)

Bager, som far mellan Petersborg och Snapparp.

De va en som va gosegere där po Snapporp, som hid-
de Bager. Å han skulle fare om nästerne å köre me honge.

4)

De va imellan Pittersbärj å Snapporp. - Där va en gammel
barnemorske, å hon kom å hadde vad borte po en forrättninj
å möder Bager å orede han te. Å han ga hinje po öred å slo
6) slo hoetaged åv hinje.

Förklaring av namnet Snapparp.

Snapporp de fick namned, etter va mor hom talde om,
ad där bode nån tyske som hidde snapp-haner, å så ble här-
en kalled Snapporp.

1) jfr. sid. 10. 2) sölade ner sig. 3) två stora
gårdar, den första i Bunkeflo:s:n, den senare i Kärrstorp
s:n. 4) hundar. 5) ordade, talade. 6) huvudtaget, huvud-
bonaden. - Mor Möller omtalar, att när man förr i tiden
var samlad om kvällarna, så kunde någon säga "A, fortäll
itt ämter" (äventyr) och så började man berätta för
varandra sådana historier som dessa.

M 202

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 23.

Hans Jakobsson.

Aggarp, Svedala socken.

Arbetaren Hans Jakobsson, husägare i Aggarp, Svedala socken, är född därstädes 1849 och besöktes den 25 aug. 1923.

1)

Drottning Margreta och Aggarps kyrka.

Här i Aggorp har led en kjärke, där som Mårten Annersen å Johan Jynsen nu har sine frokteträ. Här va en drottning som hidde Magritte, som bode po Linjvidd. Å ja hörde tales om ad hom kom rienes å skolle rie te kjärken här. Å där va en man som hadde en hong som skrämd hästen for hinje, så hom falt åv. Å hom ble så arri, så kjärken ble närr-reven for de. Å kjärregåren ble deld imellan gårene i byen.

1) Denna sägen, som tycks ha verklighet bakom sig, är ännu ganska bekanti Svedala socken. Den är förut offentliggjord i "Teckningar och toner ur skånska allmogens lif", utg. af Skånska landsmålsföreningen (Lund 1889), sid. 33.

Platsen där kyrkan skall ha legat visas ännu. För icke så länge sedan fanns i en gård i Aggarp en offerkista som tillhörde kyrkan, och en familj i O. Svenstorp i Svedala s:n har ett par ljusstakar av malm som här stått i Aggarps kyrka. 2) Lindved, gård i Svedala s:n. På dess ägor finnas lämningar av Lindholmens slott, som drottning Margreta bodde.

x /u B. E-m.

24.

1)

Äventyr vid Sjuspänningargröpen.

2)

Å mor hom skolle gå itt ärene te Torkelstorp.

Å när hom skolle gå åver Sjuspänningargräven, så sier hom:

"Ij beware mi väll, här ska ja komme åver?" Å me desamme står där en blåklädd man å sier: "Sätt di po ryjen". Å han bockede si närr å bar hinje åver. Å så ville hom tacke han, men då va han forsvongen.

Men när hom skolle gå tebage, så skjosse di hinje himm, for hom fick ente gå samme vej tebage.

Varsel i anledning av dödsfall.

En gång så lå min mor å ja. Å vi hadde en gammel-das kackelon, å de slo i kackelonen liesom me en sten.

"E du vagen Hans, hörde du ded, nu får vi snart nåd å spärre. Å dan etter fick vi ittvrev, ad min systers ällste datter va död.

Varsel under en vaknatt.

4) 5)

De va när vi va närr te Nelsjepps om natten å vagede,
vi va fire me den dållie. De va en som ja va kosin te, å hom ble

1) ett brett floddike, som rinner genom Aggarps ägor.
2) gård i V. Kärrstorps socken. 3) spörja. 4) nere. 5) Nils Jeppsons. 6) den dåliga, d.v.s. den sjuka.

N 202

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

25.

1)

robbed te homöred. Å vi gickj närr å skolle tale me hinje.

Å de ble varre å varre, så ville jo mannen å glyttane ha

hinje te spetaled. Men när vi va där, så talede hom så

forståndet. Å den siste natten injen hom skolle te spe-

taled, så va vi där, min kvinje å ja. Å hom lå i salen å

2)

snackede så klågt som vi snacker nu. Å di hadde löjed for

hinje å sier ad hom skolle te professor Ribbinj i ställed

for te spetaled. Å om natten så lier hom å snacker om

ittträ po hinjes föräldres går. Å de hadde vad udgåd men

livedes opp å grynskede igen.

3)

4) 5)

Så kommer där nån körenes å stämmer i fjeden lie

6)

udenfor. Å me desamme flyer fåstedarerne opped. Å så

sidder vi injen i råmmed, så sier Kjarsti: "Du får gå ud å

7)

läse". Man ble jo liesom haj. Å hodden de va, så gickj ja

ud for å läse, men darerne va täppte. Å ja gickj inj te di

andre for å se om di va oppe, men di lå å såv.

De va itt färrebod ad hom skolle bort.

1) d.v.s. sinnessjuk. 2) ljugit. 3) stannar.

4) fjäten, fotspären. 5) lika, precis (danska lige i samma betydelse). 6) förstugdörrarna. 7) förskräckt, kuslig.

Ortnamn inom Särslövs socken.

Många ortnamn finnas som äro av lokal **beskaffenhet** och sällan förekomma i officiella handlingar. Det är namn på åkrar och ängar, mossar och kärr, höjder och sankmarker, gårdar och hus. Sådana namn förekomma istort antal i Oxie härad och kunna ofta vara av hög ålder. (Några äro redan nämnda i berättelserna i det föregående). Endast i Särslövs socken har hittills åstadkommits en någotsnär fullständig förteckning. Socknen består av en enda by och är den nordligaste i häradet.

De flesta upplysningarna om dessa namn ha erhållits av f.d. skolläraren Hans Almgren, Burlöv, (f. 1833), vars fader var lantbrukare i Särslöv, samt lantbrukaren Per Hansson å Särslöv n:r 12 (f. 1855). Namnen uppräknas i alfabetisk ordning:

Anners Kristers holl (hål)	Himmelsbjer
Brydestusmossen	+ 1926
Bragemossen	Hongaröven (en gård)
Dunekjarr	Hongarövsbacken
Fläkjarr	Hongarövsholled
Fällaslyckan (Fäladslycken)	Hörakrägen
Gallänjen	Kattebäck

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kjärkebymossen	Skräddaremossen
Långebäck	Slevreänjen
Långebäcksmossen	Strimhöj
Malmesmossen	Stålholj
Mosiken (Musiken)	Sureslätt
Piledammen	Svans mosse
Rompeänjen	Topp Höj
Råkjarr	Ulakulla
Silketången	Örebjer.
Skebjersbacken	

Brydestusmossen, uppkallas efter en "brydestua"
(hydda där lin brytes).

Brågemossen består av Stora Brågan och Lilla
Brågan.

Hörakrågen, d.v.s. "Herdakroken" kallas ett tre-
markaskäl där gränserna mötas för byarna Särslöv, Sunnanå
i Burlövs socken och Tullstorp i S. Sallerup socken. Här
träffades förron kreatursvaktarna, "hörana" från de tre
byarna.

Musiken: "Där va så mied me vivor (vipor) för".

28.

x) [?] Polomorium concinnum?

Kjärkebymossen har fått sitt namn på grund av sin närbild till det angränsande Kyrkeby i Bara härad.

Malmesmossen: ligger invid vägen till Malmö.

Silketången, en åker invid Sege å, som tillhör prästgården i Kyrkeby, moderförsamling till Särslöv. På platsen har vuxit "silkeurtor" (vild vallmo) i myckenhet. Namnets senare led är = landtunga. Silketången ligger nämligen där Sege å gör en bukt.

Slevre-ängen är en stor ängsmark invid Sege å, öster om Särslövs by, men större delen (100 tunnland) tillhör Mölleberga i Bara härad.

Strimhöj (Strömhög), en numera utjämnad och uppodlad åtthög i närbild till ån.

Svans mosse är uppkallad efter svanar, som hållit till där. I Bara härad finns också mossar och kärr, uppkallade efter fåglar, såsom Ramms mosse, nämnd å sid. 4 (av ramn = korp).

Ulakulla = Ulvakulla. Om häri ingår ordet ulv = varg, så torde namnet vara mycket gammalt. Samma namn förekommer i St. Vit i Mellanslesvig. I H.F. Feilberg, Fra Heden, närmest "Ulvekulde" i en förteckning över de till St. Vit hörande markerna.

Register.*Sid.*

Altarbilder, drypa med svett	15
Bastian Odder, präst i Håslöv.....	17
Betor, jättestora	4
Bäckahästen (spännes för en harv)	7
Dansgillen, besökas av trollen	11, 13, 22
Danskarna, ha reda på förborgade skatter..	16
Fisk, från Hohögarna	2
Försvinnande	6
Gillesbjudning, framföres muntligt	3
Grisslor (hos trollen)	11, 13, 21.
Guldhäst, i en ätthög	16
Julen	2, 10, 14
Jättar	12
Krigstider (året 1848)	8
Kräftan, botemedel mot	19
Kyrkegrim, i Husie: 7, i V. Ingelstad:	15
Kyrkor	12, 13, 15, 17, 18 21, 23
Likkistor, från gravkoret i Håslövs kyrka.	17, 18

Majsjungning	3
Margreta, drottning	23
Ond ande fördrives	5
Ortnamn, inom Särslövs socken och by	26-28
Pengar, nergrävda	8, 10
Pingstgille	3
Pipa, tages från trollen	16
Prinsessa, dansk	17
Präster	17-19
Ryttare i luften	14
Rikedom i jorden	16
Sjötroll	13
Snapphanar	22
Spökeri	6, 12, 18, 22
Steglarpe-Jeppan (Fuglie s:n, Skytts h:d) .	12
Stenar	9, 12, 13
Syndafloden	21
Såningstiden bestämmes	12
Tremarkaskäl	9
Troll	2, 10, 11, 13, 21, 22

KUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

31

Underjordiska gångar	11, 15
Varsel	24, 25
Varulv	7
Vilsegæhde	4, 10, 16
Vädur (vär), från Hohögarna, förföljer vägfarande	2
Ättehogar	2, 8, 10, 16
Ängel, vit, strider med en svart	5

✓2. . Ortregister.

Aggarp, Svedala s:n	23, 24
Arrie	11, 13, 22
Bara, Bara h:d	4
Bolmers högar, Mellängrevie s:n	10, 16
Borrebackarna, Fosie s:n	14
Bulltofta, V. Skrävlinge s:n	8
Bunkeflo	14, 22
Frillingehög, S. Sallerup s:n	2
Gessie	19
Glostorp	13
Grönby, Vermenhögs h:d	5
Hindby, Fosie s:n	14
Hohögarna, Husie s:n	2
Håkanstorp vid Malmö	9
Håslöv, Skytts h:d	17-19
Höjebromölla vid Lund, Torna h:d	8
Hvellinge, Skytts h:d	12
Jiddebjer, V. Ingelstad s:n	21
Klägerup, Hyby s:n, Bara h:d	11
Köpenhamn	16, 17

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lindved (Lindholmen), Svedala s:n	23
Lund	8
Mellangrevie	10, 16
Månstorp, Ingelstad s:n	11, 15
Petersborg, Bunkeflo s:n	22
Pilegården, Tygelsjö s:n	16
Ramms mosse, Bara s:n, Bara h:d	4
Rosengård, V. Skrävlinge s:n	9
Sjuspännaregropen, Svedala s:n	24
Skanör	8
Skabersjö, Bara h:d	15
Snapparp, V. Kärrstorp s:n	22
Steglarp, Fuglie s:n, Skytts h:d	12
Särslöv	26-28
Södra Sallerup	5
Torkelstorp, V. Kärrstorp s:n	24
Tottarp, Bara h:d	6
Trelleborg	21
Tullstorp, S. Sallerup s:n	6
Tygelsjö	19

JY.00

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Västra Ingelstad	15,21
Västra Kärrstorp	15
Västra Skrävlinge	9,10
Östra Skrävlinge (Husie s:n)	2.